

Kurzus kódja(i): FLM-401.28
FEN-150.51

Kurzus címe: Film és irodalom kapcsolata a hatvanas évek magyar filmjében
Film és irodalom 3.

Tanár neve: Gelencsér Gábor

Kurzus időpontja, helye: kedd 15.30–17.00 -137

Vetítések időpontja, helye: csütörtök 9.00–11.00 Stúdió

Kurzus típusa: Szeminárium

Kurzus leírása: *A Film és irodalom kapcsolata az 1945 utáni magyar filmművészetben*, valamint a *Film és irodalom 2.* című, az előző félévekben tartott kurzusok folytatásaként ezúttal a hatvanas évek adaptációit elemezzük. A magyar modernizmust is áthatotta a szerzőiség eszméje, amely kevésbé kedvezett az adaptációknak. Mindennek ellenére a magyar új hullám néhány jelentős filmje irodalmi mű nyomán készült, s továbbra is nyomon követhető film és irodalom párhuzama az előző korszakban vizsgált kulturális funkció, valamint poétikai karakter szempontjából. Érdekes tehát akár a korszak reprezentatív filmjeit az irodalmi hatás szempontjából is vizsgálni, továbbá az adaptációs szempont ráirányíthatja a figyelmünket a korszak néhány kevésbé ismert művére.

A kurzusra elsősorban a korábbi órák hallgatóit várom (ez azonban nem jelent előfeltételt). Az irodalmi művek és a filmek feldolgozása szemináriumi előadások formájában történik: a bevezető órát követően az adott irodalmi mű és film vizsgálatát hallgatói referátuma exponálja, majd ezt közös vita követi.

Kurzus teljesítésének követelményei:

- a) szépirodalmi és filmismereti teszt (időpontja: 2010. május 13. csütörtök 9 h Stúdió; jegybeírás: május 18. kedd, 12 h)
- b) szemináriumi kiselőadás

Vetített filmek: Tematika: adaptált művek és filmek

1. Bevezető: a magyar film és irodalom kulturális funkciójának változása, film- és irodalomtörténet formai-szemléleti párhuzamai és összefüggései a hatvanas években
2. Lengyel József – Jancsó Miklós: *Oldás és kötés* (1963)
3. Kosztolányi Dezső – Ranódy László: *Pacsirta* (1963)
4. Sánta Ferenc – Fábri Zoltán: *Húsz óra* (1965)
5. Galambos Lajos: *Mostohagyermek* – Novák Márk: *Szentjános fejevétele* (1965)
6. Németh László – Hintsch György: *Iszony* (1965)
7. Cseres Tibor – Kovács András: *Hideg napok* (1966)
8. Rónay György: *Esti gyors* – Fábri Zoltán: *Utószegon* (1966)
9. Kertész Ákos – Rényi Tamás: *Sikátor* (1966)
10. Soós Magda: *Mindenki elutazott* – Herskó János: *Szevasz, Vera!* (1967)
11. Somogyi Tóth Sándor – Zolnay Pál: *Próféta voltál szívem* (1968)
12. Vészi Endre: *Füstszagúak* – Gábor Pál: *Tiltott terület* (1968)

Kötelező irodalom: B. Nagy László: *A látvány logikája*. Szépirodalmi, Budapest, 1974.
Gelencsér Gábor: *Átkötések. Film és irodalom kapcsolata az 1945 utáni magyar filmművészetben. Apertúra*, 2008/4.
<http://apertura.hu/2008/nyar/gelencser>
Györfly Miklós: *Párhuzamok és kereszteződések. A magyar irodalom és a film kapcsolatai a hatvanas és hetvenes években*, in uő: *A tizedik évtized*. Palatinus – Magyar Nemzeti Filmarchívum, Budapest, 2001, 172–204.
Kalmár Melinda: *Ennivaló és hozomány*. Magvető, Budapest, 1998.
Kulcsár Szabó Ernő: *A magyar irodalom története 1945–1991*. Argumentum, Budapest, 1995².
Standeisky Éva: *Gúzsba kötve. A kulturális elit és a hatalom*. 1956-os Intézet – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005.
Láttelek a Kádár-korszakból c. fejezet, 229–329.
Szilágyi Ákos: *A film elszakadása. Filmvilág* 1985/8.
Varga Balázs: *Párbeszéd kora. A hatvanas évek magyar filmje*. In: Rainer M. János (szerk.): *„Hatvanas évek” Magyarországon*. 56-os Intézet, Budapest, 2004. 427–446.

Az egyes művekhez (irodalom és film) tartozó szakirodalom összeállítása a szemináriumi előadás készítőinek feladata.